

Татарстан Республикасы
Элмәт муниципаль районы Клементейкино авыл Советы

КАРАРЫ

15 март 2019 ел

№ 101

Татарстан Республикасы
Элмәт муниципаль районы
Клементейкино авыл жирлегенә
керүче торак пунктларда
гражданнар жыены үткәрү
тәртибе турында нигезләмә

2003 елның 6 октябрендәге «Россия Федерациясендә жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында»ғы №131-ФЗ Федераль законның 25.1 статьясы, 2004 елның 28 июлендәге «Татарстан Республикасында жирле үзидарә турында» № 45-ТРЗ Татарстан Республикасы Законының 35 статьясы һәм Татарстан Республикасы Элмәт муниципаль районы Клементейкино авыл жирлеге Уставының 13.1 статьясын гамәлгә ашыру максатларында

Клементейкино авыл Советы КАРАР БИРӘ:

1. Татарстан Республикасы Элмәт муниципаль районы Клементейкино авыл жирлегенә керүче торак пунктларда гражданнар жыены үткәрү тәртибе турында нигезләмәне расларга, күшымтага тәңгәл рәвештә.

2. Элеге каарарны Клементейкино авылы, Совет урамы, 38а йорты; Багряж авылы, Красная Звезда урамы, 38а йорты; Яңа Чишмә авылы, Гафиятуллин урамы, За йорты территориясендә урнашкан махсус мәгълүмати стенларда халыкка житкерергә, “Татарстан Республикасының хокукий мәгълүматлар рәсми порталында (PRAVO.TATARSTAN.RU) һәм Элмәт муниципаль районы сайты, «Интернет” чөлтәрендә урнаштырырга.

3. Элеге каарарның үтәлешен тикшерүдә тотуны Клементейкино авыл жирлеге башлыгына йөкләргә.

4. Элеге каар халыкка иғылан ителгәннән соң үз көченә керә.

Клементейкино авыл
жирлеге башлыгы

Л.Э. Языков

Татарстан Республикасы
Әлмәт муниципаль район
Клементейкино авыл Советының
2019 елның 15 мартандагы
№ 101 каарына күшымта

Татарстан Республикасы Әлмәт муниципаль районы Клементейкино авыл
жирлегенә керүче торак пунктларда гражданнар жыены
үткәрү тәртибе турында нигезләмә

Әлеге нигезләмә Татарстан Республикасы Әлмәт муниципаль районы Клементейкино авыл жирлеге территориясендә (алга таба - нигезләмә) гражданнар жыенын үткәрүгә әзерләнү тәртибе турында 2003 елның 6 октябрендәге «Россия Федерациясендә жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында»ғы №131-ФЗ Федераль законның 25.1 статьясы, 2004 елның 28 июлендәге «Татарстан Республикасында жирле үзидарә турында» № 45-ТРЗ Татарстан Республикасы Законының 35 статьясы һәм «Татарстан Республикасында жирле үзидарә турында» 18.1 статьясы, Татарстан Республикасы Әлмәт муниципаль районы Клементейкино авыл жирлеге муниципаль берәмлеке Уставы нигезендә эшләнде.

1. Гомуми нигезләмә

1.1. Гражданнар жыены гомуми, тигез һәм турыдан-туры ихтыяр белдерү нигезендә үткәрелә.

1.2. Гражданнар жыенында торак пунктта яшәүчеләр, яшәү урыны буенча әлеге торак пунктта теркәлгән һәм сайлау хокукуна ия булучылар катнаша ала.

1.3. Гражданнар жыенында катнашу ирекле.

1.4. Гражданнар жыенда шәхсән катнашалар һәм аларның һәркайсы бер тавышка ия.

1.5. Гражданнар жыены турыдан-туры халық тарафыннан жирле әһәмияттәге мәсьәләләрне хәл итү максатында үткәрелә.

Гражданнар жыены вәкаләтләре

1.6. Гражданнар жыены түбәндәге мәсьәләләр буенча үткәрелә ала:

составына күрсәтелгән торак пункт керә торган авыл жирлеге чикләрен үзгәртү мәсьәләсе буенча әлеге торак пункт территориясен башка жирлек территориясенә көртүне күздә тоткан торак пунктта;

авыл жирлеге составына керүче торак пунктта әлеге торак пункт территориясендә гражданнарның үзара салымын көртү һәм куллану мәсьәләсе буенча;

авыллар арасында урнашкан торак пунктта жирле үзидарәне оештыру һәм гамәлгә ашыру белән бәйле мәсьәләләр буенча халык инициативасын тәкъдим итү максатларында;

авыл торак пунктында староста кандидатурасын тәкъдим итү мәсьәләсе буенча, шулай ук авыл торак пункты старостасы вәкаләтләрен вакытыннан алда туктату мәсьәләсе буенча;

авыл торак пунктында гражданнар жыене муниципаль хезмәт турында Россия Федерациясе законнар жыелмасы очракларында каралганча, муниципаль хезмәт вазифаларын биләүгә конкурс үткәргендә конкурс комиссиясе составына кандидатуралар тәкъдим итү максатларында үткәрелә ала.

Гражданнарның жыенең матди һәм оештыру яғыннан тәэммин итү

1.7. Жыенны үткәру авыл жирлеге башлыгы тарафыннан тәэммин ителә.

1.8. Жыенны әзерләү һәм үткәру белән бәйле чыгымнар авыл жирлеге бюджеты хисабына башкарыла.

2. Гражданнар жыенең чакыру тәртибе

Гражданнар жыене үткәру инициативасы

2.1. Торак пунктта гражданнар жыеннарын үткәру инициативасын күрсәтә ала:

- авыл жирлеге башлыгы;

- гражданнар жыенең катнашу хокукуна һәм сайлау хокукуна ия, халык саны 10 кешедән дә ким булмаган торак пунктта яшәүчеләр, ягъни Россия Федерациясенең эшкә сәләтле гражданнары, 18 яшькә житкән әлеге торак пункт территориясендә дайми нигездә яшәүче гражданнар, шулай ук жирле үзидарәне гамәлгә ашырганда Россия Федерациясенең халыкара килешүләре һәм федераль законнар нигезендә хокукларга ия булган торак пункт территориясендә дайми нигездә яшәүче чит ил гражданнары.

2.2. Торак пунктта яшәүчеләрнең инициативалары язылган битләр (1 нче күшүмтә) яки гражданнар жыенең үткәру инициативасын тәкъдим итү турында инициатив төркем жыелышының беркетмәсе рәвешендә рәсмиләштерелә, анда күрсәтелергә тиеш:

гражданнар жыенең чыгарыла торган сораулар;

гражданнар жыенең үткәру вакыты;

гражданнар жыенең чакыру турындагы инициативаны хуплаучы гражданнар фамилиясе, исеме, атасының исеме, туган көне; паспорт яки аны алыштыручы документның сериясе һәм номеры; имzasы һәм имза кертү датасы.

2.3. Жыен үткәру инициативасына ярдәм итәргә тиешле имзалар саны сайлау хокукуна ия, дайми яки нигездә торак пункт территориясендә яшәү урыны буенча теркәлгән гражданнар санының 5 процентын тәшкил итә, ләкин 25 имзадан да ким булмаска тиеш.

2.4. Имзалар куелган битләр, жыючы зат тарафыннан таныклану датасын, фамилиясен, исемен, атасының исемен, туган датасын, паспорт номерын һәм сериясен, яшәү урыны адресларын күрсәтеп, муниципаль берәмлек башлыгына тапшырыла.

Гражданнар жыеннын үткәрү туринда карап кабул иту тәртибе

2.5. Инициативалы төркем тарафыннан билгеләнә торган гражданнар жыены, муниципаль берәмлекнең вәкиллекле органы карапы (2 нче күшымта), муниципаль берәмлек башлыгы инициативасы карапы белән (3 нче күшымта) барлык кирәклө документлар кергән көннән соң 30 көн эчендә билгеләнә.

2.6. Муниципаль берәмлек башлыгы яки жирлек Советы максатларга ярашлы булмаган гражданнар жыеннарын үткәрудән баш тартырга хокуклы түгел.

2.7. Гражданнар жыеннына чыгарылган мәсьәлә Россия Федерациясе законнарына һәм Татарстан Республикасы законнарына каршы килергә тиеш түгел. Гражданнар жыеннында карапланган мәсьәләгә карата күп төрле аңлатмалар бирелүгә урын калдырылмаска тиеш, ягъни жавап бары тик бер төрле генә бирелергә тиеш.

2.8. Гражданнар жыеннарын билгеләү туриндагы карапны рәсми бастырып чыгару (халыкка игълан итү) тәртибе, аны күчерү жирлек Уставы белән билгеләнә һәм муниципаль хокукий актларны бастырып чыгару (халыкка житкерү) өчен жирлек Уставында карапланган тәртиптә басылып чыга (игълан ителә).

Жирлек башлыгы карапында яки гражданнар жыеннын үткәрү туринда жирлек Советы карапында түбәндәгеләр күрсәтелә: гражданнар жыеннына чыгарыла торган мәсьәлә; гражданнар жыеннын үткәрү вакыты һәм урыны туринда мәгълүмат; жыенны оештыруучы - муниципаль берәмлек органының структур бүлекчәсе туринда мәгълүматлар.

2.9. Жирлекнең башкарма комитеты, жирлек башлыгы карапы һәм жирлек Советы карапы нигезендә гражданнар жыеннын үткәрү өчен сайлау хокукуна ия булган торак пункт халкы исемлеген төзи; гражданнар жыеннына мәгълүмати материаллар әзерли; жирлек халкына массакүләм мәгълүмат чараларында һәм башка ысууллар белән гражданнар жыенны туринда хәбәр итә. (4 нче күшымта).

Жирлекнең башкарма комитеты гражданнар жыеннын үткәрү өчен урыннар бирергә тиеш.

2.9.1. Торак пунктта яшәүче гражданнарга жыен үткәрү вакыты һәм урыны туринда алдан хәбәр ителә. Гражданнар жыеннын билгеләү туринда карап, гражданнар жыеннын үткәрү вакыты һәм урыны, гражданнар жыеннына кадәр 10 көннән дә соңга калмыйча, мәжбүри рәвештә халыкка хәбәр ителә.

2.9.2. Гражданнар жыеннында катнашкан һәр кеше жыен булганчыга кадәр 5 көн алдан гражданнар жыеннина чыгарылуучы материаллар туринда башкарма комитет тарафыннан чыгарылган караплар белән таныша ала.

2.10. Гражданнар жыенни туриндагы нигезләмәгә таянып, гражданнар жыенни үткәрү датасын күпмедер вакыт соңгарак та күчерергә мөмкин. Гражданнар жыенни уздыру датасын күчерү туриндагы карап жыен билгеләнгән көнгә кадәр 10 көннән дә соңга калмыйча хәбәр ителергә тиеш.

3. Гражданнар жыене үткөрү тәртибе

3.1. Жыенга килгэн гражданнар торак пунктта яшүчелэр исемлегенә кертелгэн һәм сайлау хокуына ия булырга тиеш. Аларны теркәү жирлек башлыгы тарафыннан билгеләнгән вәкаләтле зат тарфыннан башкарыла. Исемлектә гражданның фамилиясе, исеме, атасының исеме, туган елы, яшү үрүны адресы, паспорт сериясе һәм номеры күрсәтелә.

3.2. Жыенда катнашырга теләк белдергән башка гражданнар, предприятие, учреждение, оешма житәкчеләре, матбуат һәм башка массакүләм мәгълүмат чаралары вәкилләре, жыенда карала торган мәсьәләләрне хәл итү аларның эшчәнлеге белән бәйле булса, хәлиткеч тавыш биры хокуыннан башка да рөхсәт ителә.

3.3 Торак пунктта яшүчелэр исемлегендә төгәлсезлек ачыкланган очракта, сайлау хокуына ия булган торак пунктта яшүче кеше әлеге муниципаль берәмлек башлыгы тарафыннан жыенга кертелә.

3.4. Исмелекнең төгәл булмавын раслаучы документ булып гражданның шәхесен раслаучы документ (Россия Федерациясе гражданины паспорты, хәрби билет, чит ил гражданы паспорты, Россия Федерациясендә яшүгә рөхсәт языу h.б.) була ала.

3.5. Сайлау хокуына ия булган торак пункт халкының яртысыннан артыгы катнашканда, карап кабул итү өчен кворум нигезле дип санала. Жыен уздыру өчен халык тиешенчә жыелмаганда, аны уздыруның яңа датасын билгеләү муниципаль берәмлек башлыгы тарафыннан башкарыла. Бу очракта жыен арасындагы вакыт аралыгы ун көннән дә иртәрәк үткәрелергә тиеш түгел.

3.6. Гражданнар жыенеңда тавыш биры ачык яисә яшерен булырга мөмкин.

Тавыш биры формасы турындагы карап гражданнар жыене тарафыннан кабул ителә.

3.7. Яшерен тавыш бируне уздырганда гражданнар жыенеңда катнашу өчең теркәлгән гражданга тавыш биры өчен бюллетень бирелә (5 нче күшүмтә).

3.8. Гражданнар жыенеңда жирлек башлыгы яисә ачык тавыш биры юлы белән теркәлгән гражданнар саныннан гади күпчелек тавыш белән сайланган башка зат рәислек итә ала. Рәислек итүче кандидатурасын гражданнар жыенеңда катнашучылар тәкъдим итәргә хокуклы.

3.9. Гражданнар жыене секретарь һәм хисап комиссиясен сайлый. Хисап комиссиясе әгъзалары саны ике кешедән дә ким була алмый. Гражданнар жыенеңда караптарга тиешле көн тәртибенә өстәмә мәсьәләләр рәислек итүче, жирлек башлыгы, гражданнар жыенеңда катнашу хокуы алган гражданнарның күпчелеге тавыш биры юлы белән кертелә һәм чират тәртибендә карала. Халык жыенеңда көн тәртибенә өстәмә мәсьәләләрне керту турындагы карап катнашучы гражданнарның яртысыннан артыгы тавыш биргәндә кабул ителгән дип санала.

3.10. Гражданнар жыене рәислек итүче тарафыннан ачыла. Гражданнар жыенеңда рәислек итүче гражданнар жыенең үткөрүне оештыра, тәртипне

хуплый, хисап комиссиясе эшен координацияли, тикшерелә торган мәсьәләләр буенча чыгыш ясау өчен сүз бирә, тавыш бируген билгеләнгән тәртибен тәэмин итә.

3.11. Гражданнар жыенында секретарь тарафыннан түбәндәге беркетмә алып барыла: гражданнар жыенын үткәрү датасы һәм урыны, торак пунктында яшәүче гражданнарның гомуми саны, сайлау хокуқына ия гражданнар саны, катнашучылар саны, көн тәртибе, чыгышларның кыскача эчтәлеге, каралган мәсьәләләр буенча тавыш биргән гражданнар саны (6 нчы күшымта).

3.12. Беркетмә жыенда рәислек итүче зат һәм жыен секретаре тарафыннан имзалана һәм жирлек башлыгына тапшырыла. Беркетмәгә жыенда катнашучылар исемлеге теркәлә.

4. Гражданнар жыены каарлары

4.1. Гражданнар жыены каары, әгәр аның өчен сайлау хокуқына ия булган гражданнарның яртысыннан артыгы тавыш бирсә, кабул ителгән дип санала.

4.2. Жыенда кабул ителгән каарлар муниципаль хокукий актлар булып торалар, жирлек башлыгы тарафыннан имзаланалар һәм Татарстан Республикасы муниципаль норматив хокукий актлары регистрына кертелергә тиеш (7, 8 нче күшымталар).

4.3. Жирле үзидарә органнары һәм жирле үзидарәнең вазифаи затлары гражданнар жыенында кабул ителгән каарларның жирлек Уставында билгеләнгән вәкаләтләрне чикләү нигезендә үтәлешен тәэмин итәләр.

4.4. Жыенда кабул ителгән каар жыеннарда башка каар кабул иту юлы белән юкка чыгарылырга яки үзгәртелергә, шулай ук суд тәртибендә гамәлдә түгел дип танылырга мөмкин.

4.5. Гражданнар жыенында кабул ителгән каарлар рәсми басылып чыгарга (халыкка хәбәр итәргә) тиеш һәм муниципаль хокукий актлар өчен таләпләр нигезендә рәсмиләштерелә.

4.6. Әгәр торак пунктта яшәүчеләрнең теләге белән, кабул ителгән каарны гамәлгә ашыру өчен өстәмә рәвештә муниципаль хокукий актны кабул иту таләп ителсә (чыгару), жирле үзидарә органы яисә жирле үзидарәнең вазифаи затлары, гражданнар жыенында кабул ителгән каар үз көченә кергән көннән 15 көн эчендә тиешле муниципаль хокукий актны әзерләү һәм (яисә) кабул иту вакытын билгеләргә тиеш. Күрсәтелгән срок оч айдан да артмаска тиеш.

Гражданнар жыены каарларын үтәү

4.7. Жыенда кабул ителгән каарлар торак пункт территориясендә мәжбүри үтәлергә тиеш һәм нинди дә булса дәүләт хакимияте органнары, аларның вазифаи затлары яки жирле үзидарә органнары тарафыннан раслануга мохтаж түгел.

4.8. Жыенда кабул ителгән каарларның үтәлмәве закон нигезендә җаваплылыкка тартыла.